

**Chronologiae Veteris Testamenti Accvratvm Examen
Augustißimæ, Invictissimæq[ue] Domui Austriacæ
Dicatvm**

Philippi, Henricus

Coloniae Agrippinae, 1637

11. Quinam anni ante vel post vulgarem Christi Epocham sint sabbatici.
ibid.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64340)

forenim urbem Sanctam anno 9. Sedeciaz mense decimo obsidere coepit. Reg. 24. v. 1. postea obsidione intermissa exercitum contra regem Aegypti duxerat, Ierem. 37. cum Iudæi seruos & ancillas, quos manumiserant in tutem retraxerunt, circa annum 10. vel 11. Sedeciaz. Vtrum verò annus fuerit sabbaticus, vt duo auctores isti opinantur, an autem nonus autem mus Scriptura non exprimit. Cornelius negat annum istum quo Sedecius uos manumitti iussit, fuisse sabbaticum, secundum rectum & legalem consuetudinem sed tantum id Regem egisse, vt nouo ordine Sabbaticorum instituto quod lex anno sabbatico fieri iubebat, nec tamen factum fuerat. Marcellinus incertum, vtrum annus vndecimus, decimus, an nonus Sedeciaz sabbaticus sit: esto Sedecias anno decimo mandasset seruos libertate donari, pro quidem cautum fuerat, sed à Iudæis suo tempore neglectum.

4. Locus.

4. Quartus locus est 1. Machab. 6. v. 20. 40. 53. de quo postea q. sequitur. autem locis colligimus exiguum è sacris literis haberi præsidium ad Chronologiam de annis Sabbaticis legalibus instituentiam. Tria enim prima loca bigua sunt; tertius paulò clarior quidem videtur: inde tamen seriorem rationem, per annos captiuitatis Babylonicæ, Regum & Iudicum Hebræorum annorum sabbaticorum caput reuocare, per quam difficile & incertum diuersissimæ de annis ab ingressu in Terram, vsq; ad Machabæorum temporum opiniones palam faciunt. Vide quæ annoto 4. Regum 19. & Ieremiaz 23.

QVÆSTIO IV.

Quinam anni ante vel post vulgarem Christi Epocham sint Sabbatici.

I.
Constat de
Tribus
annis sab-
baticis.

1. Tres annos Sabbaticos historiarum nobis exhibent, ex quibus cæteris habili supputatione colligere possumus. Primus notatur 1. Machab. 20. 40. 53. & apud Iosephum lib. 12. Antiq. cap. 14. quando mortuus piphane, Antiochus Eupator Urbem Ierosolymorum obsidione circumdedit, no Regni Græcorum 150. vt eos computat liber primus Machabæorum sancti incepto, vel 149. adhuc vsque ad autumnum labente: annus autem Iulianus inijt autumno anni ante vulgarem Christi æram 164. Per Julianæ 4510. æra mundi Iudaicæ 3598. Cyclo Solis 14. Lunæ 9. vt bene notat Iosephus lib. 9. cap. 26.

2.

2. Alter Sabbaticus habetur partim ex lib. 1. Mach. cap. 16. v. 14. ubi Hircani parens dicitur occisus anno 117. Græcorum mense vndecimo, partim ex Iosepho 13. Antiq. cap. 15. & 16. qui tradit annum primogeniti Hircani fuisse sabbaticum, & quartum Sedecis. Porro annus iste 177. Græcorum inijt, anno ante æram Christi 136. Periodi Iulianæ 4578. æra Iudaicæ 3616. Cyclo Solis 14. Lunæ 18. Nec obstat, quod Iosephus dicat obsidionem Ierosolymorum factam esse anno ante vulgarem Christi æram 170. quia Ivis a rō rō sabbaticū: idē enim est, ac si dixisset, quia vrgebatur.

bat, & Hircanum cogebat ab obsidione desistere, non quod anno sabbatico inuente, armorum tractatio vetaretur, sed quod eo anno maiori iam ex parte transacto, arcta esset annonæ penuria, quæ Hircanum ab obsidione castris hostis abstraheret. Enimvero, cum Iosephus 2. Antiq. 5. hoc eodem verbo Græco usus fuerit ad finem diei 14. Nilan significandum: potuit hoc loco anni sabbatici finem designare, vt dixi in Synopsi cap. 14.

3. Tertius annus Sabbaticus consulari Agrippæ & Caninij insignitur, quo ab Herode & Sofia expugnata sunt Ierosolyma, anno Sabbatico, vt narrat Iosephus lib. 14. Antiq. cap. ultimo. Erat autem hic annus sabbaticus æræ Iudaicæ 3724, qui inijt anno octauo Iuliano, æræ Hispanicæ, primo, ante æram Christi 38. periodi Iulianæ 4676. cyclo Solis 10. Lunæ 12. Sunt qui aliter hunc annum sabbaticum cum annis Iulianis componunt, sed minus aptè: siquidem asserere sine ratione coguntur fastos Consulares sub hæc tempora luxatos esse contra communem authorum consensum.

4. De his annis bene aduertit Torniellus ad an. m. 2584. Petauus illo cap. 26. Bonfrerius & Salianus supra citati, eos ita esse digestos, vt à primo ad secundum anni 98. colligantur; à secundo ad tertium 28. effluerint, quæ interualla septenaria sunt, & indicant ordinem annorum sabbaticorum, interuentu Iulianorum minimè turbatum fuisse.

5. Ex dictis annos Sabbaticos, cum æræ Christi hac ratione compono. A dato anno ante Christi Epocham tollo 3. residuum per 7. diuido, qua diuisione peracta, si nihil remanserit illo anno incepit sabbaticus. Si quid remanserit, id tantum à 7. subducatur, & sic tandem remanebit annus Semitæ, v. g. ab anno ante Christum 164. subtrahere 3. & remanebunt 161. qui anni per 7. diuisi nihil relinquunt. Illo igitur anno 164. ante Chr. incepit annus ille sabbaticus, de quo 1. Machab. 6. Hoc modo anno ante æram Christi 163. reperies annū primum Semitæ ineuntem. Tribus enim à 163. subductis, relinquuntur anni 160. qui per 7. diuisi, relinquunt 6. quibus tandem à 7. subtractis apparet annus 1. semitæ. Pari ratione anno ante Chr. 136. subtrahere 3. remanebunt 133. Hunc numerum in 7. distribue, & nihil in residuo habebis: vnde colliges illo anno 136. ante Christi Epocham inijsse annum sabbaticum, quo Ioannes Hircanus Pontificatum & Principatum adeptus est. Memineris anno primo ante Christ. cœpisse annum 2. semitæ: anno 2. ante Chr. inijsse primum: anno 3. sabbaticum.

6. Dato æræ Christi vulgaris anno, adde 2. & si summa vltra 7. non excreuerit habebis annum semitæ, sic anno primo Christi reperies ineuntem annum 3. hebdomadalem: anno quarto, sextum: quinto sabbaticum. Alias summam in 7. partire: residuum continebit annum semitæ. Si nihil reliquam fuerit, illo Christi anno incepit sabbaticus, verbi gratia, anno Christi 1617. adde 2. con-

fiunt

*Annus In-
bilis non
turbat
Sabbati-
corum or-
dinem.*

*Qui ante
æræ Chri-
sti sint
sabbatici.*

*Qui anni
Domini
sine sabbati-
cici.*

P.
Philippi

Chronologia
Testamenti

A. IV

17

fient 1619. qui in 7. diuifi, relinquunt 2. annum semitæ illo anno 167. inditum. Et sanè si quæ fides Hebræis nostræ ætatis habenda est, Rabbi Dragmisto Christi anno, die sabbati vltima Septembris annum mundi Iudaico computo 5378. secundum in semita ordiebantur. Anno 1630. die 7. Septembris num 1. Semitæ. Sic Iudaicus computus non solum confirmat illos testes ex libris Machabæorum & Iosepho relatos fuisse ritè sabbaticos, sed ostendit, quam ratione cæteri sabbatici cum æra Christi congruant, sabbat quod q. 1. numero 4. de annis mundi Iudaicis & Periodo Iuliana dicitur & num. 5. de annis mundi Græcis & æra Christi.

7. Commodissimè verò duæ tabellæ ostendunt, quinam anni ante Christi Epocham sint sabbatici, ea penitus methodo, qua in similibus, numerus aut cyclus Solis inuenitur, & anni Semitæ in prima tabella Sabbat. q. 1. num. 3. explicata.

Hic est tabella 2. sabbatica, qua ostendit annos Semitæ ante æram Christi.

Ex hac 2. tabella videmus anno primo ante æram Christi inire annum secundum semitæ: anno 100. primum; anno 200. sextum; 300. quartum & prima autem tabula sabbatica colligimus anno 1. Christi inire annum tertium; anno 100. quartum; anno 200. sextum; anno 1630. primum; 1640. &c. iuxta dicta q. 1. num. 5. Si cui non placet ista additio: vti poterit tabella tertia.

Hic est locus tabellæ 3. Sabbatica, pro annis æra Christi.

*De v's
annorum
sabbatico-
rum.*

8. Hanc annorum sabbaticorum seriem probabile est sine variatione à tempore Nehemiæ retentam fuisse. Tunc enim renouatam fuit inueniat liber 2. Esdræ cap. 10. v. 31. Et dimittemus annum septimum, & exaliamus manus. Dixi probabile esse: non enim certo constat, an semper eum Hebræi seruauerint: eum à tempore Iosue, vsq; ad Nehemiam non seruatum fuisse, quoad ea, quæ anno sabbatico facienda erant, indicatur in Leuit. 26. v. 33. Eritq; terra vestra deserta, & ciuitates vestra diruta. Terra sabbata sua cunctis diebus solitudinis suæ: quando fueritis in terra hostili, sabbatabit, & requiescet in sabbatis solitudinis suæ: eo quod non quieuerit, in sabbatis vestris, quando habitabatis in ea. Quod re ipsa contigisse patet, tum Ierem. cap. 34. tum Ierem. cap. vltimo. Si quis euaserat gladium, ductus in Babylonem seruiuit Regi, & non rediit in terra sabbata sua, cunctis enim diebus desolationis egit sabbata vsq; dum compleretur annus tuaginta anni. Cum autem laxata à Cyro captiuitate Iudæi in terram patriam remissi essent, dubium est, vtrum seriem sabbaticorum, quæ sub Iosue

7.
16. 7. in
bbi Pa
Iudaico
eptemb
illos tre
s, sed
uant, &
iana d

ni ante
ilibus,
ella Sa

Christi

nire an
arum
annum
1640
erit tab

e varian
atam fu
e xadim
r eum
non sem
indica
e. Tunc
hostis, s
atus reg
34, tum
it Regi
emia, &
in compl
erra po
sub lola

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

P.
Philippi

Chronologia
Testamenti

A IV

17

28	56	84		3	1	6	4	2	7
27	55	83		4	2	7	5	3	1
26	54	82		5	3	1	6	4	2
25	53	81		6	4	2	7	5	3
24	52	80		7	5	3	1	6	4
23	51	79		1	6	4	2	7	5
22	50	78		2	7	5	3	1	6
21	49	77		3	1	6	4	2	7
20	48	76		4	2	7	5	3	1
19	47	75		5	3	1	6	4	2
18	46	74		6	4	2	7	5	3
17	45	73		7	5	3	1	6	4
16	44	72	100	1	6	4	2	7	5
15	43	71	99	2	7	5	3	1	6
14	42	70	98	3	1	6	4	2	7
13	41	69	97	4	2	7	5	3	1
12	40	68	96	5	3	1	6	4	2
11	39	67	95	6	4	2	7	5	3
10	38	66	94	7	5	3	1	6	4
9	37	65	93	1	6	4	2	7	5
8	36	64	92	2	7	5	3	1	6
7	35	63	91	3	1	6	4	2	7
6	34	62	90	4	2	7	5	3	1
5	33	61	89	5	3	1	6	4	2
4	32	60	88	6	4	2	7	5	3
3	31	59	87	7	5	3	1	6	4
2	30	58	86	1	6	4	2	7	5
1	29	57	85	2	7	5	3	1	6
				3	1	6	4	2	7
				4	2	7	5	3	1
				5	3	1	6	4	2
				6	4	2	7	5	3
				7	5	3	1	6	4
				8	6	4	2	7	5
				9	7	5	3	1	6
				10	1	6	4	2	7
				11	2	7	5	3	1
				12	3	1	6	4	2
				13	4	2	7	5	3
				14	5	3	1	6	4
				15	6	4	2	7	5
				16	7	5	3	1	6
				17	1	6	4	2	7
				18	2	7	5	3	1
				19	3	1	6	4	2
				20	4	2	7	5	3
				21	5	3	1	6	4
				22	6	4	2	7	5
				23	7	5	3	1	6
				24	1	6	4	2	7
				25	2	7	5	3	1
				26	3	1	6	4	2
				27	4	2	7	5	3
				28	5	3	1	6	4

Tabella 2. Sabbatica.

700	800	900	1000	1100	1200
1400	1500	1600	1700	1800	1900
2100	2200	2300	2400	2500	2600
2800	2900	3000	3100	3200	3300
3500	3600	3700	3800	3900	4000
4200	4300	4400	4500	4600	4700
4900	5000	5100	5200	5300	5400
5600	5700	5800	5900	6000	

Ad q. 4. De annis Sabbaticis §. 7. fol. 216.

Tabella 3. Sabbatica.

4900	5000	5100	5200	5300	5400	5500
4200	4300	4400	4500	4600	4700	4800
3500	3600	3700	3800	3900	4000	4100
2800	2900	3000	3100	3200	3300	3400
2100	2200	2300	2400	2500	2600	2700
1400	1500	1600	1700	1800	1900	2000
700	800	900	1000	1100	1200	1300
0	100	200	300	400	500	600
2	4	6	1	3	5	7

29	57	85	3	5	7	2	4	6	1
30	58	86	4	6	1	3	5	7	2
31	59	87	5	7	2	4	6	1	3
32	60	88	6	1	3	5	7	2	4
33	61	89	7	2	4	6	1	3	5
34	62	90	1	3	5	7	2	4	6
35	63	91	2	4	6	1	3	5	7
36	64	92	3	5	7	2	4	6	1
37	65	93	4	6	1	3	5	7	2
38	66	94	5	7	2	4	6	1	3
39	67	95	6	1	3	5	7	2	4
40	68	96	7	2	4	6	1	3	5
41	69	97	1	3	5	7	2	4	6
42	70	98	2	4	6	1	3	5	7
43	71	99	3	5	7	2	4	6	1
44	72	100	4	6	1	3	5	7	2
45	73		5	7	2	4	6	1	3
46	74		6	1	3	5	7	2	4
47	75		7	2	4	6	1	3	5
48	76		1	3	5	7	2	4	6
49	77		2	4	6	1	3	5	7
50	78		3	5	7	2	4	6	1
51	79		4	6	1	3	5	7	2
52	80		5	7	2	4	6	1	3
53	81		6	1	3	5	7	2	4
54	82		7	2	4	6	1	3	5
55	83		1	3	5	7	2	4	6
56	84		2	4	6	1	3	5	7

Ad q. 4. de annis Sabbaticis num. 7. fol. 216. Parte 1.

ceperat, retinuerint: an verò à primo reditus sui anno, vt nouam agrorum culturam; ita & nouum annorum sabbaticorum ordinem auspicati sint, & sex annis à reditu seminem messemque habuerint, tum anno 7. mox ea præstiterint, quæ ex legis decreto præstanda erant; an denique aliquanto tempore ea neglexerint, non constat. Est tamen valde probabile, sicut non ignorabatur quamnam esset dies sabbati; quamuis à nonnullis etiam post captiuitatem ea non rite coleretur, vt legitur 2. Esdræ cap. 13. v. 15. ita non sic prorsus abolitam annorum sabbaticorum memoriam, quin aliqui scirent annos hebdomadales, eosque quoad seruorum libertatem seruarent, aut saltem seruandos fuisse intelligerent.

9. Dicunt, nec sine ratione aliqui, aliam esse rationem diei septimæ, aliam anni sabbatici: siquidem dies septima, non idcirco solemnis erat, vt agrorum cultus intermitteretur, sed vt ab operibus seruilibus homines abstineret, quod captiuitatis tempore boni quique Hebræorum factabant, & sabbati memoriam aboleri, non patiebantur. E contrario de agrorum cultu & terræ sabbatissimo, non erat, cur admodum essent solliciti. Quo argumento bene meo iudicio quorundam hæreticorum pertinacia retunditur, qui certo persuadere conantur, nunquam fuisse turbatam annorum sabbaticorum successionem: non tamen refutatur eorum opinio, quid probabile duntaxat arbitrantur. Annus enim sabbaticus non ad solam agrorum quietem referebatur, sed etiam ad seruorum manumissionem, quam nonnulli ex Hebræis etiam in captiuitate suis seruis Israëlitiis sanguinis adueniente anno sabbatico, negare iure non poterant. Nec incredibile est, Prophetas id populo indicasse, imò Daniele, socios eius, Tobiam, Mardocheum aliosque industrios Hebræorum, seruos & ancillas suæ gentis habuisse, eisque indulgisse, vt ex vi legis Iudaicæ septimo quoque anno libertate potiti, vel sui iuris manerent, vel se nouis heris obstringerent. Id confirmare videtur moderna praxis Chronologorum dum quilibet sua suos calculos disponere studet, vt annos sabbaticos à Iosue ad Machabæos ordine continuato deducat. Ita faciunt Toræiellus, Salianus, Peraius, Paludanus, secuti antiquiores, Eusebium, Theodoretum, &c. Sectarij verò in eo excedunt, quod sabbaticorum seriem tanquam certam obtudant, & ad annos etiam mundi accommodandam censeant. Iudæorum denique computum definire indicaui in quæstionibus de Annis Domini, Iulianis &c. cap. 16.

QVÆSTIO V.

Quoto anno ab ingressu in terram ineat ordo Sabbaticorum legalium.

Quidam existimant Hebræos, mox vt pedem in terram promissionis intulerat, anno Exodi 41. agriculturæ prout lege Mosaica cautum erat, operam

Quoto
anno ab
ingressu
etc.
1. Opinio
et 4. esset
argumeta.

E e

operam

P.
PhilippiChronologia
in Testamenti

A. IV

17